

Wat zegt Moeder tegen je?

(voor jongere kinderen)

door

H. J. W. MODDERMAN

„**E**n dat is nu Adriaan, onze jongste! Ad, vent, geef mijnheer eens een hand!” Het was Moeder die dat zei, Moeder die met haar troepje – Mies van 12, Lettie van 10, Josje van 9 en Adje van 6 jaar in de kamer van het schoolhoofd stond. Een drukke verhuisweek hadden ze achter de rug, maar nu wàs het dan zo ver! Mijnheer stak een grote hand uit naar het kereltje met z'n rode truitje en z'n grappige blonde kuif, en het jochie lei er aarzelend zijn kleine hand in. Even later liep hij met de zusjes achter mijnheer aan; eerst werd Mies naar de zesde klas gebracht, toen Lettie naar de vijfde en Josje naar de vierde en het allerlaatste kwam hun broertje waar hij zijn moest: in de eerste klas. Mijnheer zei alleen: „Daar is nu onze nieuweling, van wie ik U al vertelde!” en weg was hij. Een heleboel kinderen – veel meer dan op de school in het kleine dorp, waar het viertal vandaan was gekomen – keken nieuwsgierig de nieuwe jongen aan. De juffrouw stak ook al weer een hand uit: „Dàg kereltje, en vertel eens hoe jij heet!” Dat was niet moeilijk! „Adriaan van Does!” zei hij met z'n hoge stemmetje. „Prachtig, en wat zegt Moeder tegen je?” Moeder? Had Moeder niet nèt nog gezegd: Ad, vent, geef mijnheer eens een hand! En duidelijk klonk het: „Mamma? Mamma zegt altijd tegen me: Ad, vent!” De klas begon te lachen. Ad, vent! Wie heette er nu zò?! Je kon Jan of Kees of Onno of Leonhard heten – zo heetten er wel jongens op school – maar dit... en een dikke jongen riep meteen: „Juf, wat een gekke naam, Ad, vent!!!” De nieuweling vond het niets leuk. Zou hij maar gauw zeggen, dat ze hem ook wel eens anders noemden? Adriaantje of Ad of Adje of nog wel gekker; Moeder zei soms zomaar „Dag Flip!” tegen hem en de zusjes Ukkepuk en Vader Benjamin. Maar hij durfde niet goed, misschien gingen ze dan wel wéér lachen, hè ba, was hij nog maar op z'n oude school, daar was het veel fijner! En toen zag hij de zwaaiende vinger van een meisje, die wou zeker iets zeggen. De juffrouw zag het ook. „Ja Marliesje?” zei ze, „wat is er?” Marliesje gooide haar donkere vlechtjes naar achteren, ging kaarsrecht zitten en riep blij: „Juf, bij ons op Zondagsschool is al een paar keer over hem verteld! Zo leuk!” Daar begreep niemand iets van, en Marliesje ging door: „Ja, ècht waar Juf. Al een poos geleden, toen zei Dominee: „Advent komt. Advent kun je niet zien, maar vandaag is het éérste Advent, kijk, nu branden we één kaars”. En er waren nog drie kaarsen juf, maar die werden niet aangestoken. Nou, en toen het wéér Zondag was, toen zei Dominee: „Tweede Advent”, twee kaarsen, en gisteren...”

„Laat de klas het maar eens raden!” zei de juffrouw tegen Marliesje. „Jongens, wat fijn dat Marlies dat zo goed heeft onthouden; zeggen jullie dat moeilijke woord ook eens! Ad-vent!” Alle kinderen – gelukkig, dacht Ad, nu lachen ze niet meer – riepen vrolijk: „Ad-vent, Ad-vent, Ad-vent!”

„En hoeveel kaarsen heeft Marliesje gisteren zien branden, wat denken jullie?” vroeg Juf. „Drie! Derde Ad-vent!” riepen een paar kinderen. En Marliesje, met een stralend gezichtje, knikte hun toe: „Ja hoor, drie kaarsen, en als 't wéér Zondagsschool is...” „Vier kaarsen!” juichte de klas.

Maar de juffrouw wou er meer van weten. „Heb je ook gehoord waaròm die kaarsen branden, Marliesje?” Ja, dat wist het kleine ding ook. „Ad-vent is èrg fijn”, zei Dominee, „Ad-vent maakt alle mensen en kinderen blij, want Advent zegt: het wordt Kerstfeest, het Kindje Jezus komt! Maar Dominee wist het niet goed. Dominee zei: Advent komt, maar Advent kun je niet zien. Alleen de lichtjes. Nou, en dáár is Advent, fijn!” En ze wees op Adje.

Die had het niet goed gesnapt. Maar één ding begreep hij best: dat meisje vond het niet gek, als je Ad, vent heette! Juist prettig vond ze het! Dan was het misschien toch niet zó griezelig bij al die vreemde kinderen...

Die avond kon Adje maar niet in slaap komen. Alles spookte door zijn hoofd: de nieuwe school, de mijnheer, de juffrouw, de kinderen... en aldoor weer hoorde hij het stemmetje van het meisje dat Marliesje heette: Advent maakt àlle mensen en kinderen blij, want Advent zegt: het wordt Kerstfeest, het Kindje Jezus komt!”

Het Kindje Jezus... daar wist Ad wel van. Moeder had hem verteld over dat kleine Kindje dat in een kribbetje lag, omdat het in een stal was geboren. En van de herdertjes die bij dat Kindje kwamen. En van de wijze mannen die de ster hadden gezien. Ad wist ook wel, dat dat Kindje later toen Hij groot was erg veel mooie dingen over God had verteld en zo lief was geweest voor alle mensen en kinderen. Ja, van het Kindje Jezus wist hij wel wat. Maar van Advent had hij vroeger nooit iets gehoord. Advent... Ad, vent... Ad... vent... En toen sliep hij in. Die nacht had Adje een fijne droom. Hij droomde, dat hij met één brandend kaarsje in zijn hand in de nieuwe klas kwam. En alle kinderen riepen: „O!!! Ad, vent! Eérste Advent, één kaarsje!” Maar ze keken net of het nog niet goed was, en toen haalde Adje nòg een kaarsje en nòg een en nòg een en toen riepen ze allemaal: Hoeral en die éne jongen, die Ad, vent zo'n rare naam had gevonden zei: „Ik vind jou toch leuk hoor, zullen we samen knikkeren?” En toen werd Ad wakker. Maar na die droom wist hij 't opeens: hij, Ad van Does, hij zou ècht Advent zijn! Hij zou met vier lichtjes in de klas komen Zondag... Zondag? Hè nee, wat dom, dan wàs er toch geen school! Nou, Zaterdag dan maar. Mamma zou wel goed vinden, dat hij wat uit zijn spaarpot haalde voor kaarsen. Zo maar vier kaarsen? Zouden die niet omvallen? Moest je ergens inzetten, wacht, er was nog klei thuis, daar maakte Josje vaak zulke leuke beestjes en poppetjes van! Daar kon hij kandelaartjes van maken! En dan zouden ze vast niet meer om hem lachen, dan vonden ze hem leuk, dan hoorde hij er bij! Juist kwam Moeder binnen, en meteen vertelde hij haar alles. Moeder vond het enig, maar ze zei:

„Dan moet je één grote, echte Advents-kandelaar maken, Ad-mijn-ventje, zo een waar vier kaarsen in worden gezet naast elkaar! Maar kaarsen zijn duur vent, die kosten wel f 1.17 het pak!” „Heb ik dat, Mamma, in m'n spaarpot?” „Ja, dat geloof ik wel.” „Dan doe ik het!”

En zo zat Adje die Dinsdagmiddag met een warm hoofd met de klei te werken. Moeder had er de natte lap, waardoor de klei niet hard werd, afgehaald en Adje rolde en sneed en kneedde en maakte ronde gaten... eindelijk was het een prachtige kandelaar geworden! Nu moest die drogen en de vrije Woensdagmiddag, toen de klei droog was, ging Ad heerlijk met verf aan 't kliederen: vuurrood werd de kandelaar, en de vier witte kaarsen die ze samen van Adjes geld hadden gekocht pasten er prachtig in. „We

brenghen hem naar de pottbakker in de stad!” zei Moeder. „Die doet hem in zijn oven en dan blijft hij hard, en hij glimt nog ook!” Dat gebeurde aan 't eind van diezelfde middag, en nog iets anders ook: bij de banketbakker kocht Adje, ook uit zijn spaarpot, nog erg leuke dingetjes, chocolaadjes in de vorm van een klokje. Want, vond hij, als hij heus alle kinderen blij moest maken, kon hij hun beter allemaal wat geven, kerstklokjes die van Kerstmis en 't Kindje Jezus zouden vertellen!

En nu was 't Vrijdag, vier uur. Adje hólde gewoon de school uit, want hij zou vlug thuiskomen en dan met Moeder de kandelaar gaan halen. Gauw, gauw naar huis, naar Mamma, naar zijn kandelaar! En dan, morgen, zou je de kinderen eens zien! Dan zouden ze niet meer vergeten dat er ook nog een jongetje in de klas zat dat geen vriendjes had en dat zich nog zo alléén voelde... een jongetje van buiten! Dan zouden ze allemaal roepen: „Ha, die Adje! Wat een reuzejongen! Hoera voor Ad, vent!!!” Morgen... „Stòmmerd, kijk dan ook uit!” Dát hoorde Adje nog, en toen hoorde hij niets meer... totdat hij met een allernaarst, misselijk en pijnlijk gevoel wakker werd in een vreemd bedje. „Mamma!” riep hij verdrietig, maar iemand die hij helemaal niet kende, met een blauwe jurk en een groot wit schort, boog zich over hem heen: „Stil maar ventje, Mamma komt zól!”

Wat was er gebeurd? Adje had zó aan zijn kandelaar gedacht, dat hij helemaal niet meer had opgelet. Zo maar, zonder achteromkijken, was hij schuin de straat overgestoken om maar gauw thuis te zijn, en juist toen was een man op een

bromfiets aan komen rijden. Die had zo gauw niet meer kunnen stoppen, Ad had een klap van het wiel gekregen, was gevallen en had zich lelijk bezeerd. Omdat het zo bloedde, had iemand hem opgenomen en naar het ziekenhuis gebracht. Daar was Ad verbonden, en omdat de dokter zei dat hij niet vervoerd

mocht worden, was hij op een bedje in de kinderzaal gelegd. Gelukkig zagen ze in zijn schooltas de woorden: Adriaan van Does, Koningsstraat 17. Toen werd Moeder gewaarschuwd.

En daar was Moeder al, gelukkig! „Ad, mijn lieve kereltje!” Meer kon Moeder niet zeggen. Wat was ze blij dat het nog zo goed was afgelopen, want dokter had dadelijk gezegd dat het niet echt ernstig was, maar dat Ad wel een paar weken heel stil moest blijven liggen. Ad was nog erg suf. Maar de volgende morgen voelde hij zich al veel beter. Het misselijke gevoel was weg, alleen hield hij nog graag zoveel mogelijk zijn ogen dicht, want het schelle licht was niet prettig. Toch had hij al wel gezien, dat er heel veel kinderen op het zaaltje lagen. „Veertien zijn er hier!” riep een meisje van een jaar of negen. „Veertien en ik ben de oudste, 't is hier best leuk, hè zuster?” „Ja Aafke, best leuk, maar Adriaantje moet nog heel rustig blijven, niet vergeten hoor!”

Adriaantje... ze wisten hier nog niet eens, hoe hij genoemd werd... opeens herinnerde hij zich alles weer, en hij schrok ervan: o-o-o-o! De Adventskandelaar!! Die wilde hij gaan halen, en toen, ja toen moest dat akelige opeens gebeurd zijn, waarvoor hij nu hier lag. Maar toen was het Vrijdag en nu had hij al een nachtje geslapen, dus... „Zuster!” riep hij, „Zuster, is het Zaterdag?” Zuster kwam naar Ads bedje toe. „Ja, jochie”, zei ze. Het is Zaterdag, twaalf uur; kijk, daar komt zuster met het eten!” Zaterdag was het dus. Nu waren de kinderen van de klas al thuis. Nu was het Kerstvacantie. En Ad, vent, was niet Advent voor ze geweest, hij was niet met z'n mooie rooie kandelaar gekomen. Nu kon het niet meer. Nu zou hij na de vakantie nog net zo alleen zijn als eerst. Niemand zou

roepen: „Ha, die Adje!” Nee, ze zouden juist roepen: „Daar is die dommerd die niet eens kan uitkijken, hij kwam onder een bromfiets!! Eigen schuld!!” Kleine Ad kneep zijn ogen stijf dicht. Alleen om het licht? Of was daar iets in die ogen dat de anderen niet mochten zien?

„Zeg!” hoorde hij toen een zacht stemmetje. „Zeg, jongetje, huil jij? Doet het pijn?” Adje deed zijn ogen open en keek opzij. In het bedje naast hem zat een klein meisje. Eerst dacht hij: „Dat meisje mag zitten, ik moet plat liggen, ba!” Maar toen zag hij, dat de ene arm van het meisje helemaal in een hard, wit ding zat, wat naar! „Doet dat pijn?” vroeg hij. „Nou niet meer”, was het antwoord, „maar 't is niets leuk dat ik aldoor zo moet blijven zitten, m'n arm was scheef gegroeid, weet je, die moet nou weer recht groeien. Hij zit in 't gips, zie je...” Ja, Adje zag zoiets, en hij begreep er in elk geval van dat het naar was. En nu ging hij ook op de anderen letten. Hij zag een jongetje, zowat even oud als hijzelf, die in z'n bedje zat te spelen. „Ben jij haast béter?” vroeg hij, maar het grote meisje, Aafke, zei een beetje snibbig: „Henkie? Die moet hier toch vréselijk lang blijven, nog wel tot het zomer is!” Zó lang... en hij, Adje, die zo dom was geweest, hoefde maar een paar weekjes...

Een heel kleintje van twee of drie jaar, dat aldoor stil had liggen kijken, begon opeens te huilen: „Robbie pijn! Robbie wil naar Mammie!”

Toen dacht Adje niet meer

aan de klas op school en of ze hem daar wel leuk vonden. Hij dacht aan déze kinderen. „Ad, vent, maak ze een beetje blij!”

Wat was dat? Een stem in zijn hartje? En opeens wist hij het: hier, in dit ziekenzaaltje moest zijn kandelaar staan, de prachtige rode Adventskandelaar, die vast nog bij de pottenbakker in de stad was. Morgen was het Zondag... vierde Advent... Toen riep Adje Zuster, en fluisterend maakten ze samen een mooi plannetje.

En nu was 't Zondagmiddag, half vijf. Wat was dat? De deur van het ziekenzaaltje ging open en... daar stonden Josje, Lettie en Mies. Josje stond voor de grote zusjes; in haar handen hield ze heel voorzichtig de grote, rode kandelaar, waarvan alle vier de kaarsjes brandden! Gauw deed Zuster het licht uit, en daar zongen de drie zusjes met stralende gezichtjes: „Jezus zegt, dat Hij hier van ons verwacht, dat wij zijn als kaarsjes, brandend in de nacht!”

„Kom er maar eventjes mee binnen”, zei Zuster, „'t is zóiets prachtigs, en zet hem maar in 't midden, op de tafel”. Dat deden ze, en het kleine ventje dat zo had liggen huilen riep blij: „Lichies! Robbie ziet lichies!”

„Ja”, zei Zuster, „en nu mag onze Adje eens aan jullie vertellen wat dat voor lichtjes zijn, want Adje heeft die mooie kandelaar gemaakt! Nu, Ad?”

Hè, wat moeilijk, Ad kon opeens niet meer uit zijn woorden komen. „Datte . . . datte . . . stotterde hij. „Dat is Ad-vent!” En toen de kinderen verbaasd keken hielp zijn grote zus Mies: „Ja, dat weet Ad al goed, de vier Zondagen voor Kerstmis noem je Advent: eerste, en tweede, en derde en vandaag is het vierde Advent. Dan kun je elke keer een kaars meer branden. En Moeder zegt wel eens: „Ad, vent!” Toen wou Adje Advent zijn, en hij heeft die mooie kandelaar gemaakt voor de kinderen van zijn klas. Maar Adje kwam onder een bromfiets en toen kon hij de kandelaar niet aan de klas laten zien. Maar Zuster heeft Mamma opgebeld en gevraagd of we hem mee wouen nemen, dat wou Adje.”

„En óók de chocolaadjes!” hielp Lettie onthouden – daar zorgde zij voor! – „Kijk, zijn het niet net klokjes?” „Net klokjes”, herhaalde Mies, „en de kinderen van jouw klas, Ad . . .” „Die hebben er nou niks van gezien!” viel haar broertje in. Maar nu straalden de zusjes helemaal. „Dàt dacht je maar!” riepen ze. „Wèl gezien!” en Mies legde uit: „Ja, Josje heeft bedacht, hè Jos, dat het zo naar voor jou was dat je die mooie kandelaar voor niets had gemaakt. Toen is Lettie hem met de tram uit de stad gaan halen, helemaal alleen. En gisteren hebben we hem met ons drietjes in jouw klas gebracht, met de vier kaarsen aan! Toen heeft jouw juf aan alle kinderen verteld, dat jij die voor ze had gemaakt omdat je Ad-vent was. En ze waren zo blij en toen . . .” Hier kon Josje zich niet langer stilhouden: „Toen ben ik met de chocolade-klokjes rondgegaan, en die vonden ze zó mooi! Ze aten ze niet eens dadelijk op! En die ene jongen vooraan – (dat was Piet, wist Ad, Piet die zijn naam zo gek had gevonden) – die zei: „Reuze van Ad! Ik wou dat-ie mijn vrindje was!”

Adje glom van plezier. Hij keek maar – naar de kandelaar met de vier vlammetjes, naar de glundere snuitjes van de zieke kinderen, naar de chocolaadjes die klokjes waren . . . toen begreep hij iets niet. „Chocolaadjes voor de klas?” zei hij. „Er waren er precies veertig, voor ieder kind één, en nou zijn ze hier ook?!” De zusjes keken elkaar eens aan. En toen vertelden ze, hoe ze van hun eigen zakgeld nieuwe chocolaadjes, net eendere, hadden gekocht voor de zieke kinderen. „Voor allemaal twee!” zei Lettie, en Josje, de blijde lichtjes in haar ogen, riep: „Nou hebben wij óók een beetje Advent gemaakt.”

